

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Tuin van het landhuis Borchstad

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel: Tuin van het landhuis Borchstad

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Asse

Deelgemeente: Asse

Breydel, Louis-Julien Ontwerper Charlier, Frédéric Ontwerper

Bron: Schepping: 2013-03-14

Bijwerken: 2017-05-30

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134033>

Coördinaten: Breedte: 4.17945205803

Lengte: 50.9121603588

Primaire tekst

Aanleg in landschappelijke stijl van circa 2 hectare naar ontwerp van L.J. Breydel rond een neotraditionele villa van 1935.

Borchstad, één van de belangrijkste archeologische sites van Asse, in de volksmond 'Romeins kamp' genoemd, is een heuvelplateau op 72 m hoogte ten westen van het centrum van Asse, waarop ook het landgoed De Bergen* ligt. De site wordt al in 1314 vermeld onder de naam 'Ortum Caesaris' en heel de 19de eeuw lang wordt er druk gespeculeerd over de vraag of Borchstad een Romeins legerkamp is – misschien wel het winterkamp van Quintus Tullius Cicero uit de *Commentarii de bello Gallico* – of een latere nederzetting. Opgravingen in 1964 en 1971 wezen uit dat het gaat om een 'oppidum' van het type éperon barré, een hoefijzervormige, versterkte nederzetting op een uitloper van een plateau, van het plateau gescheiden door een gracht en een wal. Gezien de oppervlakte – 42 hectare, 13 hectare binnen de binnenwal – gaat het om de grootste nederzetting van dit type in België. Ceramiekfragmenten laten een brede datering toe: IJzertijd, meer bepaald La Tène I (450-250 BC) en zelfs misschien teruggaand tot de Hallstatperiode (700-450 BC). Het is niet uitgesloten dat de site ook bewoond was in de Gallo-Romeinse periode. Onder de aardewerklaag werd ook een silexlaag aangetroffen, die aantoont dat er al menselijke aanwezigheid was van in het neolithicum.

De huidige Putbergstraat snijdt de Borchstad doormidden van west naar oost. Op de zuidelijke helft werd in 1914 het landgoed De Bergen* aangelegd. In 1935 liet bankier Marcel de Clippele aan de overzijde van de straat een neotraditioneel landhuis optrekken naar ontwerp van Charles Van der Beken: bak- en zandsteenbouw onder leien zadel- en schilddaken, met trapgevels en – in imitatie van witte zandsteen – kruis- en kloosterkozijnen, negblokken en hoekkettingen.

Tuin- en landschaparchitect Louis-Julien Breydel, die in 1915 het stadspark van Aalst ontwierp, zorgde voor de omkadering: een aanleg in landschappelijke stijl van circa 2 hectare met het huis in het middelpunt. Het oorspronkelijke beplantingspatroon kan als volgt worden samengevat. De oprijlaan begint met een schuine insteek in het talud langs de Putbergstraat, buigt vervolgens naar rechts en loopt, geflankeerd door tamme kastanjes (*Castanea sativa*), rode paardenkastanjes (*Aesculus x carnea*) en zomerlinden (*Tilia platyphyllos*), vanuit het zuiden recht op het landhuis toe. Aan de noordzijde van het gebouw is er nog een min of meer lineaire aanplanting, ditmaal met Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), zomerlinde, Noorse esdoorn met bruinrood blad (*Acer platanoides* 'Schwedleri') en tranenden (*Pinus wallichiana*) en ten westen een zesstammige sawaraschijnicipres met stijf vertakte twijgen (*Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'). De rest van de beplanting vormt een gordel van bomen – zilverlinde (*Tilia tomentosa*), bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), tulpenboom (*Liriodendron tulipifera*), sawaraschijnicipres met pluimvormig vertakte twijgen (*Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'), een liggende gele trompetboom (*Catalpa ovata*);

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Tuin van het landhuis Borchstad

struikmassieven van gele kornoelje (*Cornus mas*), duivelswandelstok (*Aralia elata*), Japanse hulst met geelgevekt blad (*Ilex crenata* 'Aureovariegata'). Ten westen van het park, achter het garagegebouw en een nu verdwenen serre, lag de moestuin. Na de Tweede Wereldoorlog werd een orchideeënkwekerij opgestart. Daartoe werd op een stuk bouwland ten oosten van het park een grote verwarmde serre opgetrokken. Na de eerste petroleumcrisis in 1973 waren de energiekosten in die mate gestegen dat het bedrijf niet meer rendabel was. Verscholen in het kreupelhout herinnert de ruïne van de serre aan deze episode. De recente aanbouw van een tweede wooneenheid aan de oostzijde van het huis ging gepaard met de aanleg van een door gleditsia's (*Gleditsia triacanthos* 'Inermis') overschaduwd kanaal met stapstenen naar ontwerp van tuinarchitect Frederick Charlier.

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Auteur: de Clippele, Thierry

Datum: 2011

Titel Text: Villatuin ontworpen door L.J. Breydel

Grafische documenten

Landhuis Borchstad (Deneef, Roger, 08-10-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, kadastrale opmetingsschets Asse 1936 nr. 52.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, oude kadastrale legger 212A Asse, art. 6795.

DE CLIPPELE Th., *Borgstad, een oppidum uit de IJzertijd?*, in *Feniks 1, Jaarboek van de archeologische vereniging Agilas v.z.w.*, 2006, p. 7-13.

KENNES H. met medewerking van VAN DAMME M., *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen. Inventaris van het bouwkundig erfgoed: gemeente Asse*, Brussel, Afdeling Monumenten en Landschappen, 2005, p. 127.

VAN DEN BREMT P., *In de marge van de stad: geschiedenis en ecologie van het Osbroek te Aalst*, in *Monumenten & Landschappen*, 8(6), 1989, p. 25-40.

Relaties

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Tuin van het landhuis Borchstad

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/110405>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/76755>

Beknopte karakterisering

Datering: interbellum

Typologie: kanalen (klein erfgoed), landhuizen, villatuinen